

20.6.2016

MMM03600/2016

MUUNTOGEEENISTEN KASVIEN VIJELYYN KANSALLINEN RAJOITTAMINEN - DIREKTIIVIN (EU) 2015/412 TOIMEENPANO**Asettaminen**

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään asentanut hankkeen, jonka tarkoituksena on saattaa kansallisesti voimaan Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi (EU) 2015/412, direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse jäsenvaltioiden mahdollisuudesta rajoittaa muuntogeenisten organismien viljelyä tai kieltää se alueellaan.

Toimikausi

20.6.2016 - 1.6.2017

Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/412 tuli voimaan 2. päivänä huhtikuuta 2015. Direktiivi mahdollistaa EU:ssa viljeltäväksi hyväksytyjen muuntogeenisten kasvien viljelyn rajoittamisen tai kieltämisen kansallisesti.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on valmistella laki direktiivin toimeenpanemiseksi. Laki on tarkoitus saada eduskuntaan keväällä 2017.

Tehtävä

Tehtävänä on valmistella hallituksen esitys siten, että laki tulisi voimaan 1.6.2017.

Organisointi

Hankkeen vastuuvalmistelijana toimii Hannu Miettinen ruokaosaston oikeudellisesta yksiköstä. Muina valmistelijoina ovat Leena Mannonen ruokaosaston elintarviketurvallisuusyksiköstä. Hankkeessa voidaan kuulla asiantuntijoina Elintarviketurvallisuusviraston sekä sosiaali- ja terveysministeriön edustajia.

Hankkeesta on tehty hankesuunnitelma.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke toteutetaan virkatyönä

Osastopäällikkö

Risto Artjoki

Lainsäädäntöneuvos

Timo Rämänen

LIITTEET

Hankesuunnitelma

JAKELU

Hannu Miettinen
Leena Mannonen

TIEDOKSI

Kansliapäällikkö Husu-Kallio
Erityisavustaja Kataja
Ruokaosasto (RO)

20.6.2016

LIITE

SÄÄDÖSHANKKEEN SUUNNITELMA
RO/OKY/Hannu Miettinen**MUUNTOGEENISTEN KASVIEN VILJELYN KANSALLINEN RAJOITTAMINEN - DIREKTIIVIN (EU) 2015/412 TOIMEENPANO****1. ASETTAMISPÄÄTÖS**

Hankkeesta on laadittu asettamispäätös (HARE-numero)

2. VALMISTELUUN OSALLISTUVAT TAHOT

Hankkeen toteutukseen osallistuvat asettamispäätöksessä mainittujen lisäksi seuraavat tahot:

2.1 Säädöksen esittelijä

Vanhempi hallitussihteeri Hannu Miettinen, RO/OKY

2.2 Säädösvalmisteluavustaja

Säädösvalmisteluavustajina toimivat Raija Virolainen sekä Päivi Ranta, RO/OKY

2.3 Muut viranomaiset

Hankkeen aikana yhteistyötä tullaan tekemään hankkeen eri vaiheissa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (Kirsi Törmäkangas), Elintarviketurvallisuusviraston edustajien sekä valtionvarainministeriön (Jyri Inha) kanssa.

3. HANKKEEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoituksena on saattaa voimaan Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi (EU) 2015/412, direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse jäsenvaltioiden mahdollisuudesta rajoittaa muuntogeenisten organismien viljelyä tai kieltää se alueellaan.

Jäsenvaltiot ovat halunneet itse päättää GM-kasvien viljelystä alueillaan siten, että tieteellisen riskiarvioinnin lisäksi jäsenvaltioiden erityisolosuhteet ja niissä vallitseva poliittinen tahto voitaisiin ottaa huomioon. Kielto-perusteena ei käytetä terveyteen tai ympäristön turvallisuuteen liittyviä seikkoja vaan sosioekonomisia sekä ”yleiseen järjestykseen” (public policy) ja rinnakkaiseloon liittyviä seikkoja.

Vuoden 2015 huhtikuussa voimaan tulleella direktiivillä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus kieltää muuntogeenisten kasvien viljely alueellaan tai rajoittaa sitä. Ensimmäisen 6 kuukauden aikana voimaantulosta oli jäsenvaltioilla mahdollisuus ilman perusteluita esittää GM kasvin lupahakemuksen jättäjälle tai luvanhaltijalle alueensa rajaamista luvan piiristä joko kokonaan tai osittain. Tämä määräaika päättyi 3.10.2015.

Komission tiedoksi välittämiä pyyntöjä jätettiin yhteensä 19 jäsenvaltiosta. Suomi ei esittänyt direktiivin toimeenpanon ensimmäisessä vaiheessa GMO-kasvien viljelyn kieltämistä siksi, että kiellot olisivat kohdistuneet sellaisiin maisseihin, joiden viljely Suomessa ei ole ajankohtaista. Maissin viljely yleisesti on Suomessa vähäistä ja arvioitavana olevissa GM maissimuunnoksissa ominaisuudet eivät olisi Suomen oloissa kiinnostavia.

Hankkeen tehtävänä on selvittää ne hallinnolliset välineet, joilla muuntogeenisen kasvin viljelyä voidaan kansallisesti tai alueellisesti rajoittaa tai kieltää. Hankkeessa tullaan selvittämään kansallisen toimeenpanon säädöstaso, säädöksen soveltaminen uusiin lajikkeisiin, kieltopäätösprosessin käynnistävä taho/tahot, kieltopäätösprosessin kulku, oikeusturvakeinot/valitusmahdollisuus kieltopäätökseen sekä elinkeinonharjoittajan perustuslaillinen asema. Kieltopäätöksen mahdolliset vaikutukset Ahvenanmaahan selvitetään.

4. HANKKEEN KESKEISET SIDOSRYHMÄT

Hankkeen aikana kuultavia sidosryhmiä ovat sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, alueellinen hallinnon viranomaiset (maakunta) ja kunnat.

Hankkeessa on kyse teknisestä säädöksestä eikä substanssikysymyksiä käsitellä. Tällöin sidosryhmätahoista etusijalla ovat viranomaiset.

5. HANKKEEN TULOKSET

Hankkeessa laaditaan koonnos ja yhteenveto lausuntokierroksesta sekä lopuksi hallituksen esitys.

6. HANKKEEN TOTEUTTAMISEKSI TARVITTAVA AINEISTO/TAUSTASELVITYKSET

Kansainvälisessä vertailussa tarkastellaan muiden Euroopan Unionin maiden omaksumia käytäntöjä. Luonnonvarakeskukselta on tilattu selvitys Suomen kannalta relevanteista muuntogeenisistä lajikkeista sekä hankkeen sosioekonomisista vaikutuksista.

7. ARVIO SÄÄDÖKSEN VAIKUTUKSISTA

Vaikutus	kyllä/ei/ei tiedossa	muutokset vähäisiä/mittavia
Muutokset alaisen hallinnon tietojärjestelmiin	kyllä	vähäisiä
Vaikutukset talousarvioon	ei tiedossa	
Uusia toimeenpanotehtäviä alaiselle hallinnolle/ lisämääräraha-	kyllä	vähäisiä

tarve		
Tehtäviä siirretään toisen hallinnonalan viranomaiselle	ei tiedossa	
Aiheuttaa hallinnollista taakkaa yrityksille	ei	
Aiheuttaa taloudellisia kustannuksia yrityksille	ei	

8. TYÖSKENTELYTAVAT JA TYÖNJAKO

Hanketta valmistellaan päävastuullisen valmistelijan toimesta yhdessä elintarviketurvallisuusyksikön asiantuntijoiden kanssa.

Valmistelussa kuullaan muiden osastojen/yksiköiden asiantuntijoita, jotka eivät ole varsinaisesti valmisteluvastuussa sekä Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Ympäristöministeriön ja asiaankuuluvien viranomaisten asiantuntijoita.

9. SÄÄDÖKSEN VALMISTELU-, VOIMAANTULO- JA TOIMEENPANOAIKATAULU

Vaihe	Aikatauluarvio	Muut mahdolliset huomiot
EU-lainsäädännön edellyttämä ilmoitus		
Esivalmistelu	kesä-elokuu 2016	
Perusvalmistelu	elo-lokakuu 2016	
Vaikutusten arviointi	lokakuu 2016	
Kääntäminen	marraskuu 2016	
Lausuntomenettely	joulukuu 2016	
Jatkovalmistelu	tammikuu 2017	
Johtoryhmäkäsittely	helmikuu 2017	
Taitto	helmikuukuu 2017	
Laintarkastus	maaliskuu 2017	
Tekninen viimeistely	maaliskuu 2017	
Valtioneuvostokäsittely	huhtikuu 2017	
Eduskuntakäsittely	toukokuu 2017	
Lain vahvistaminen ja julkaiseminen	kesäkuu 2017	
Lain/asetuksen voimaantulo	kesäkuu 2017	
Lain toimeenpano	kesäkuu 2017	
Lain/asetuksen voimaantuloa koskeva EU-lainsäädännön edellyttävä ilmoitus	kesäkuu 2017	

Lain vaikutusten arvioinnin toteuttaminen		
--	--	--

10. HANKKEEN VIESTINTÄ

Hankkeesta tiedottaminen toteutetaan seuraavasti:

Viestinnän kohde	Tapa	Vastuutaho
Asettamispäätös	tiedote ministeriön internet-sivuilla	päävalmistelija
Kuulemistilaisuus	kuulemistilaisuudesta/kuulemistilaisuuksista laaditaan tiedote	päävalmistelija
Lausuntokierroksen tulokset	lausuntoyhteenveto ja mahdollinen lausuntopalaute julkaistaan ministeriön internet-sivuilla	päävalmistelija
Esityksen/säädöksen antaminen	tiedote ministeriön internet-sivuilla	päävalmistelija

11. HANKKEESEEN LIITTYVIEN RISKIEN ARVIOINTI

Hankkeeseen liittyviä riskejä arvioidaan hankkeen aikana.